

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/lodz/konkursy-i-projekty/koncerty-i-festiwale/106196,Wojenne-losy-piosenki-koncert-upamietniajacy-80-rocznice-wybuchu-II-wojny-swiato.html>

26.04.2024, 05:39

„Wojenne losy piosenki” - koncert upamiętniający 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej połączony z pokazem zdjęć Juliana Bryana - Łódź, 1 września 2019

W sali widowiskowej Politechniki Łódzkiej odbył się 1 września piękny i wzruszający koncert w wykonaniu Chóru Dziecięcego Miasta Łodzi.

1 września 1939 roku nad ranem wojska niemieckie zaatakowały terytorium Rzeczypospolitej, rozpoczynając tym samym konflikt zbrojny, który miał się przerodzić w II wojnę światową. Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Łodzi oraz Chór Dziecięcy Miasta Łodzi pod dyрекcją Waldemara Sutryka, pragnąc upamiętnić 80. rocznicę tych wydarzeń, zaprosili na niezwykle koncert.

1 września w sali widowiskowej Politechniki Łódzkiej zaprezentowane zostały utwory związane z historią Polski i Polaków w latach 1939-1945, w tym piosenki z epoki, takie jak m.in. „Serce w plecaku” czy „Czerwone maki na Monte Cassino” – oraz autorskie kompozycje do muzyki prowadzącego Chór Waldemara Sutryka oraz tekstów Anity Vranjes. Części muzycznej towarzyszyły krótkie prelekcje Katarzyny Helik oraz Magdaleny Zapolskiej-Downar z Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Łodzi, przybliżające słuchaczom tło historyczne i genezę wykonywanych utworów. Całość zwieńczył pokaz unikatowych zdjęć z epoki – po raz pierwszy została w Łodzi zaprezentowana wystawa „Oblężenie Warszawy 1939 r. Fotografie Juliana Bryana”.

Koncert otworzył Artur Ossowski, naczelnik pionu edukacyjnego łódzkiego IPN. Na zakończenie uroczystości zaprosił do zapoznawania się z wydanym nakładem Oddziału IPN w Łodzi komiksem *Waleczny Tazio*, poświęconym postaci por. pil. Tadeusza Jeziorowskiego, który zginął w walkach powietrznych nad Łodzią 4 września 1939 r.

Julien Bryan i jego zdjęcia

Gdy padło Westerplatte, a wojska niemieckie parły w kierunku Warszawy, do stolicy Polski 7 września 1939 r. przybył amerykański korespondent oraz podróżnik Julien Bryan. Jego celem było udokumentowanie sytuacji na froncie i reakcji warszawiaków na toczące się wydarzenia, które – jak wówczas przewidywano – miały być chwilą i zakończyć się po dwóch tygodniach. Amerykański fotoreporter pozostał w oblężonym mieście i był jedynym zagranicznym dziennikarzem, który uwiecznił tragedię Warszawy i jej mieszkańców, zadając kłam niemieckiej propagandzie, że nie są atakowane obiekty cywilne ani bezbronna ludność.

Zadanie stojące przed Amerykaninem nie było łatwe, lecz dzięki wsparciu wywodzącego się z Łodzi ppłk. dr. Wacława Lipińskiego, współpracującego ze Stefanem Starzyńskim szefa propagandy przy cywilnym Dowództwie Obrony Warszawy, który wydał mu przepustkę, oddał do dyspozycji samochód i kilka osób do pomocy, mógł poruszać się swobodnie po niszczonej Warszawie i dokumentować heroizm jej mieszkańców.

Julian Bryan nigdy nie uważał się za korespondenta wojennego, podkreślając wielokrotnie, że kamerą i

aparatem fotograficznym posługiwał się niczym cywil, który pragnie uchwycić tragedię bezbronnych osób, a nie rejestrować sam przebieg walk. Jak pisał: „Najważniejsze w opowieści o oblężeniu Warszawy nie były zburzone budynki lub karabiny czy niemieckie bombowce nad głową. Najważniejsze było to, co przydarzyło się zwykłym mieszkańcom Warszawy, starcom i staruszkom, matkom i małym dzieciom, tysiącom cywilnych pracowników, którzy robili swoje i nie porzucili pracy.” Wypowiadał się również na falach rozgłośni Polskiego Radia, apelując do prezydenta Roosevelta i narodu amerykańskiego o pomoc dla Warszawy i Polaków, którzy walczą z niemieckim agresorem.

Bryan opuścił Warszawę 21 września wraz z grupą obcokrajowców, przemycając klisze fotograficzne, które wykorzystano już z końcem 1939 r. publikując zdjęcia na łamach najważniejszych zachodnioeuropejskich i amerykańskich gazet, w tym w „Time”, „Life”, „L'Illustration”, „The War Illustrated”, „Look”. W 1940 r. Julian Bryan opublikował album *Oblężenie* (Siege), zaś do amerykańskich kin wszedł film pod tym samym tytułem, który obejrzało dziesiątki milionów obywateli USA i dwieście milionów widzów na całym świecie.

Po wojnie Bryan wracał do Polski kilkakrotnie: w 1946, 1958, 1959 i 1974. Udało mu się odnaleźć wiele z osób, które sfotografował w 1939 r. Opowieść o tych poszukiwaniach zawarł w wydanej w 1960 r. książce *Warsaw. 1939 Siege. 1959 Warsaw Revisited*.

Zmarł w Nowym Jorku 20 października 1974 r. wkrótce po powrocie z wizyty w Polsce.

foto: Marzena Kumosińska

„Wojenne losy piosenki”

- koncert upamiętniający 80. rocznicę
wybuchu II wojny światowej

Sala widowiskowa Politechniki Łódzkiej
Łódź, al. Politechniki 3a
1 września 2019 roku
godzina 17:00

Wstęp bezpłatny

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Łodzi

Pliki do pobrania

[Klauzula informacyjna \(pdf, 48.64 KB\) 27.08.2019 15:00](#)

zdjęcie zajawkowe

Opcje strony